

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

08 жовтня 2015 року

м. Київ

№ 683

Про затвердження Змін до Інструкції
про порядок регулювання діяльності банків в Україні

Відповідно до статей 7, 15, 55, 56, 58 Закону України “Про Національний банк України”, статей 66, 67 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, з метою підвищення ефективності та забезпечення стабільної діяльності банків України Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2001 року за № 841/6032 (зі змінами), що додаються.

2. Департаменту методології (Іваненко Н. В.) довести зміст цієї постанови до відома банків України для використання в роботі.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Писарука О. В.

4. Постанова набирає чинності через 31 день із дня її офіційного опублікування.

В.о. Голови

О. В. Писарук

Зміни до Інструкції про порядок регулювання
діяльності банків в Україні

1. У розділі II:

1) підпункт “в” пункту 1.4 глави 1 викласти в такій редакції:

“в) результат поточного року (прибуток), що зменшений на суму:
нарахованих доходів, неотриманих понад 30 днів із дати їх нарахування,
строк сплати яких не настав (крім доходів за цінними паперами, які віднесені до
I групи активів зі ступенем ризику 0 відсотків згідно з вимогами цієї
Інструкції), зменшених на суму сформованих резервів за цими доходами;
прострочених нарахованих доходів, зменшених на суму сформованих
резервів за цими доходами.

Якщо прибуток поточного року менше загальної суми коригування, то на
суму такої різниці зменшується розмір основного капіталу банку”;

2) пункт 2.4 глави 2 виключити.

2. У главі 3 розділу III:

1) пункти 3.7 та 3.8 викласти в такій редакції:

“3.7. Нарахування процентів за субординованим боргом здійснюється
щомісяця згідно з правилами бухгалтерського обліку процентних та комісійних
доходів і витрат банків.

3.8. Авансова сплата процентів за залученими коштами на умовах
субординованого боргу не дозволяється, про що зазначається в угоді
(договорі)”;

2) у пункті 3.13:

перше речення абзацу шостого викласти в такій редакції: “Національний
банк може надати дозвіл на дострокове погашення субординованого боргу в
разі недотримання банком-боржником вимоги абзацу п'ятого цього пункту за
умови спрямування цих коштів на збільшення основного капіталу банку-
боржника або в разі надходження до банку протягом останніх шести місяців
коштів, які включено до розрахунку основного капіталу, у розмірі, не меншому,

ніж розмір субординованого боргу, який банк-боржник планує погасити Інвестору”;

в абзаці восьмому слова “за незареєстрованим статутним капіталом” виключити;

у першому реченні абзацу дев'ятого слово “статутного” замінити словом “основного”.

3. У главі 1 розділу IV:

1) абзац четвертий пункту 1.2 викласти в такій редакції:

“забезпечення у вигляді безумовного зобов'язання або грошового покриття (з урахуванням вимог пункту 1.14 глави 1, пунктів 2.5, 2.6 глави 2, пунктів 5, 6 глави 4 розділу VI цієї Інструкції);”;

2) підпункт “а” пункту 1.3 викласти в такій редакції:

“а) I група активів зі ступенем ризику 0 відсотків:

готівкові кошти;

банківські метали;

кошти в Національному банку;

боргові цінні папери, емітовані Національним банком;

боргові цінні папери органів державної влади;

активи за операціями з Міжнародним банком реконструкції та розвитку, Європейським банком реконструкції та розвитку, Міжнародною фінансовою корпорацією (боргові цінні папери, емітовані цими установами, кредити та зобов'язання з кредитування, які надані цим установам);

активи, які забезпечені гарантією Кабінету Міністрів України, наданою відповідно до закону про Державний бюджет України на відповідний рік, у порядку, передбаченому Бюджетним кодексом України (далі – державні гарантії) (облігації Державної іпотечної установи та боргові цінні папери підприємств, розміщення яких здійснюється під державні гарантії; кредити, надані органам державної влади та суб'єктам господарювання під державні гарантії, кредити, надані головним розпорядникам коштів державного бюджету та головним розпорядникам коштів місцевих бюджетів під державні гарантії, для здійснення капітальних видатків);

зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам та за якими банк не бере на себе ризик;

валюта та банківські метали до отримання за купленими опціонними контрактами з метою хеджування;

нараховані доходи за активами, які віднесені до цієї групи активів;”;

3) абзац другий пункту 1.4 викласти в такій редакції:

“визначається відкрита валютна позиція банку (довга або коротка) за кожною іноземною валютою та банківським металом. До розрахунку валютної позиції включається сума балансової вартості придбаних облігацій внутрішніх державних позик з індексованою вартістю, які оцінюються та відображаються в бухгалтерському обліку за справедливою вартістю, зменшена на розмір нарахованого купонного доходу, за кодом тієї валюти, відповідно до змін курсу

якої здійснюється індексація їх номінальної вартості. До розрахунку валютної позиції не включаються активи, на які зменшується регулятивний капітал банку відповідно до підпунктів “а” - “г” пункту 1.7 глави 1 розділу II цієї Інструкції;”.

4. У розділі V:

1) главу 1 доповнити новим пунктом такого змісту:

“1.4. Під час розрахунку нормативів поточної ліквідності (Н5) та короткострокової ліквідності (Н6) банк має право зменшувати зобов’язання за наданими банком гарантіями та акредитивами на суму коштів у розрахунках, які є грошовим забезпеченням (покриттям) за цими зобов’язаннями, за умови одночасного дотримання таких вимог:

безперечного контролю та доступу банку до грошового забезпечення;
 право банку здійснити договірне списання коштів з рахунку, на якому обліковується грошове забезпечення, у разі невиконання контрагентом зобов’язань перед банком;
 розміщення грошового забезпечення на строк не менший, ніж строк цих зобов’язань (без права дострокового вилучення)”;

2) пункт 4.2 глави 4 після абзацу восьмого доповнити новим абзацом дев’ятим такого змісту:

“безвідкличні безумовні зобов’язання з кредитування, що отримані від банків, які мають кредитний рейтинг, не нижчий, ніж “BBB-” згідно з міжнародною шкалою, підтверджений у бюлетені агентства (компанії) Standard & Poor’s, або аналогічний рейтинг інших провідних світових рейтингових агентств (компаній) Fitch IBCA та Moody’s Investors Service, у сумі, що обліковується не менше трьох місяців поспіль до дати розрахунку нормативу”.

У зв’язку з цим абзац дев’ятий уважати абзацом десятим.

5. У розділі VI:

1) у главі 1:

пункт 1.4 після слів “пов’язаним з банком особам” доповнити словами “(крім банків)”;

у першому реченні пункту 1.7 слова “Комітету з питань нагляду” замінити словами “Національного банку, який надається уповноваженою посадовою особою Національного банку,”;

у пункті 1.10:

в абзаці першому після слова “держава” доповнити словами “в особі Кабінету Міністрів України або уповноважених ним органів”;

в абзаці другому слова “уповноважених органів” замінити словами “Кабінету Міністрів України або уповноважених ним органів”;

доповнити главу після пункту 1.11 новим пунктом 1.12 такого змісту:

“1.12. Під час розрахунку нормативів кредитного ризику активні операції включаються за балансовою вартістю⁴ без урахування сум дисконтів/премій, а також нарахованих доходів, на які зменшується прибуток поточного року/основний капітал банку згідно з вимогами підпункту “в” пункту 1.4 глави 1 розділу II цієї Інструкції”.

У зв'язку з цим пункт 1.12 уважати пунктом 1.13;

доповнити главу новим пунктом такого змісту:

“1.14. Під час розрахунку нормативів кредитного ризику банк має право зменшувати зобов'язання за наданими банком гарантіями та акредитивами на суму коштів у розрахунках, які є грошовим забезпеченням (покриттям) за цими зобов'язаннями, за умови одночасного дотримання вимог, визначених абзацами другим – четвертим пункту 1.4 глави 1 розділу V цієї Інструкції”;

2) пункт 2.3 глави 2 викласти в такій редакції:

“2.3. До вимог банку щодо контрагента або групи пов'язаних контрагентів уключаються:

1) щодо банків-контрагентів:

депозити, які розміщені в інших банках;
кредити, що надані іншим банкам;
боргові цінні папери, випущені банками;
дебіторська заборгованість за операціями з банками;
кошти банків у розрахунках;

2) щодо клієнтів (небанківських установ і фізичних осіб):

надані кредити, у тому числі за врахованими векселями;
факторингові операції, фінансовий лізинг, боргові цінні папери;
акції та інші цінні папери з нефіксованим прибутком;
дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами”;

3) у главі 3:

пункт 3.3 викласти в такій редакції:

“3.3. Норматив великих кредитних ризиків визначається як співвідношення суми всіх великих кредитних ризиків щодо контрагентів, груп пов'язаних контрагентів, усіх пов'язаних з банком осіб до регулятивного капіталу банку.

Якщо один клієнт банку входить одночасно до складу кількох груп пов'язаних контрагентів/пов'язаних з банком осіб, то під час розрахунку нормативу великих кредитних ризиків (Н8) сума всіх вимог банку до цього клієнта та всіх фінансових зобов'язань, наданих банком щодо цього клієнта, ураховується один раз”;

пункт 3.4 викласти в такій редакції:

⁴ Балансова вартість визначається відповідно до нормативно-правових актів Національного банку з бухгалтерського обліку.

“3.4. До вимог банку щодо контрагента, групи пов’язаних контрагентів, пов’язаних з банком осіб включаються:

1) щодо банків-контрагентів:

депозити, які розміщені в інших банках;
кредити, що надані іншим банкам;
боргові цінні папери, випущені банками;
дебіторська заборгованість за операціями з банками;
кошти банків у розрахунках;

2) щодо клієнтів (небанківських установ і фізичних осіб):

надані кредити, у тому числі за врахованими векселями;
факторингові операції, фінансовий лізинг, боргові цінні папери;
акції та інші цінні папери з нефіксованим прибутком;
дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами”;

4) пункт 3 глави 4 викласти в такій редакції:

“3. До вимог банку щодо пов’язаних з банком осіб включаються:

1) депозити, які розміщені в інших банках;

2) надані кредити, у тому числі за врахованими векселями;

3) факторингові операції, фінансовий лізинг, боргові цінні папери;

4) акції та інші цінні папери з нефіксованим прибутком;

5) дебіторська заборгованість;

6) кошти банків у розрахунках”.

6. У главі 1 розділу VII:

абзац п’ятий пункту 1.6 викласти в такій редакції:

“Структурний підрозділ Національного банку, що здійснює нагляд за діяльністю банку, протягом 20 робочих днів із дня отримання всіх документів перевіряє дотримання банком вимог, визначених пунктом 1.4 цієї глави”;

у пункті 1.7:

в абзаці першому слова “Комітет з питань нагляду відмовляє” замінити словами “Національний банк приймає рішення про відмову”;

абзац другий викласти в такій редакції:

“Рішення Національного банку про надання дозволу/відмову в наданні дозволу приймається уповноваженою посадовою особою Національного банку, про що банку повідомляється листом не пізніше п’ятого робочого дня з дня прийняття відповідного рішення”.

7. У розділі VIII:

1) главу 1 доповнити новим пунктом такого змісту:

“1.11. Банки, які недотримуються встановлених спеціальних значень нормативів кредитного ризику у зв’язку з набуттям статусу спеціалізованого,

зобов'язані протягом місяця подати структурному підрозділу Національного банку, що здійснює нагляд за діяльністю банку, План заходів щодо приведення спеціальних значень нормативів кредитного ризику у відповідність до нормативних вимог із зазначенням термінів виконання заходів та обґрунтуванням досягнення планових показників у визначені терміни. Неподання або невиконання банком цього плану заходів є підставою для застосування Національним банком до банку адекватних заходів впливу”;

2) пункт 2.4 глави 2 виключити;

3) пункт 3.3 глави 3 виключити.

Директор Департаменту методології

Н. В. Іваненко